МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВИЙ ВІСНИК МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія:
ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 47 том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Збірник включено до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України зі спеціальності 035 «Філологія» на підставі Наказу Міністерства освіти і науки України № 1471 від 26.11.2020 р. (додаток 3).

Видання включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)

Серію засновано у 2010 р.

Засновник – Міжнародний гуманітарний університет

Друкується за рішенням Вченої ради Міжнародного гуманітарного університету
протокол 3 від 28.12.2020 р.

Видавнича рада:
С.В. Ківалов, акад. АПН і НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – голова ради; **А.Ф. Крижановський,** член-кореспондент НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – заступник голови ради; **М.П. Коваленко,** д-р фіз.-мат. наук, проф.; **С.А. Андронаті,** акад. НАН України; **О.М. Головченко,** д-р екон. наук, проф.; **М.З. Згуровський,** акад. НАН України, д-р техн. наук, проф.; **В.А. Кухаренко,** д-р філол. наук, проф.; **Г.П. Пекліна,** д. мед. наук, проф.; **О.В. Токарєв,** Засл. діяч мистецтв України.

Головний редактор серії – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики **М.В. Мамич**

Редакційна колегія серії «Філологія»:
С.В. Голик, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; **І.І. Дмитрів,** кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та теорії літератури, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; **М.І. Зубов,** доктор філологічних наук, професор кафедри германських та східних мов, Міжнародний гуманітарний університет; **А.А. Кісельова,** кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Одеська юридична академія»; **А.П. Ладиненко,** кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 2, Національний університет «Одеська юридична академія»; **В.Я. Мізецька,** доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування, Міжнародний гуманітарний університет; **Г.В. Савчук,** кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу та мовознавства, Міжнародний гуманітарний університет; **Ю.О. Томчаковська,** кандидат філологічних наук, доцент, в.о. зав. кафедри іноземних мов № 2, Національний університет «Одеська юридична академія»; **О.В. Шевченко-Бітенська,** кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов № 1, Національний університет «Одеська юридична академія»; **О.К. Гадомський,** доктор філологічних наук, доктор габілітований гуманітарних наук в області мовознавства (Варшавський університет), професор, завідувач кафедри білоруських та українських досліджень, Інститут славістики, Опольський університет (Ополе, Польща).

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com
від польської компанії Plagiat.pl.

Повне або часткове передрукування матеріалів, виданих у збірнику
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету»,
допускається лише з письмового дозволу редакції.

При передрукуванні матеріалів посилання на
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету» обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16819-5491Р від 10.06.2010

Адреса редакції:
Міжнародний гуманітарний університет, офіс 502,
вул. Фонтанська дорога, 33, м. Одеса, 65009, Україна,
тел. (+38) 099-547-85-90, www.vestnik-philology.mgu.od.ua

© Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.
Серія: «Філологія», 2021
© Міжнародний гуманітарний університет, 2021

УДК 81’ 373.611
DOI

Максимець О. М.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

РОЗВИТОК СУФІКСАЛЬНОЇ СЛОВОТВІРНОЇ ПІДСИСТЕМИ ІМЕННИКІВ ІЗ ТРАНСПОЗИЦІЙНИМ ЗНАЧЕННЯМ ОПРЕДМЕТНЕНОЇ ДІЇ (УТВОРЕННЯ ІЗ СУФІКСОМ -НИН(А))

Анотація. Значну частину лексики в українській мові становлять деривати із загальним словотвірним значенням опредметненої дії. Систему формантів, що беруть участь у творенні таких іменників, складають праслов’янські, власне українські й запозичені суфіксальні морфеми. У роботі ми визначаємо лексико-словотвірні групи віддієслівних іменників, що творяться за допомогою суфікса **-ин(а)**, простежуємо їх динаміку й сферу функціонування.

Девербативи з формантом **-нин(а)** позначають мультиплікативну, часто хаотичну дію без чітко визначеного напрямку: *шуканина*, *завертанина*, *крутанина*. Порівняно невелика кількість таких утворень демонструє строкатість лексичних значень. Найдавнішими за фіксацією є назви процесів, пов’язаних із трудовою діяльністю людей: *оранина*, *писанина*, *стряпанина, латанина* й найменування їх вчинків, волевиявлень: *ошуканина*, *бештанина*, *гризанин*а, *хапанина*, *чубанина*.

З другої половини XIX ст. писемні джерела засвідчують обмежену кількість дериватів на позначення звукових процесів, що супроводжують дію: *гуканина*, *капанина, тарахканина*, *грюканина*, *стуканина*. На початку XX ст. нова українська мова поповнюється девербативними утвореннями, які номінують внутрішній стан людини: *трусанина, турбанина*, *шарпанина*. В усіх лексико-семантичних групах модель дієслівна основа + -нин(а) не набуває продуктивності. Причиною її низької конкурентоспроможності можна вважати насамперед обмежені функціонально-стилістичні можливості розгляданих похідних, які належать переважно до сфери розмовного мовлення.

Обидва компоненти зазначених девербативів – твірна основа й деривaційний афікс **-нин(а)** – можуть мати відтінок контекстної та власної експресивності. Це зумовлює функціонування таких іменників переважно в усно-розмовному мовленні й мові художніх творів, зрідка – в епістолярному й публіцистичному стилях.

Ключові слова: словотвір, опредметнена дія, іменник, суфікс, історія, розвиток.

Постановка проблеми. Механізми творення похідного слова й складні словотвірні взаємозв’язки між частинами мови й синтаксичними одиницями (словосполученням і реченням) найповніше відбиваються в найчисленнішому семантико-граматичному класі слів – іменниковому. Значну частину похідних складають девербативи, що належать до словотвірної категорії опредметненої дії. Такі утворення є наслідком транспозиції дієслівної основи в іменникову й відзначаються досить широкими можливостями. Зберігаючи загальну дієслівну семантику, девербативні іменники з опредметненим значенням дії, процесу, стану можуть мати й певні, хоч і значною мірою знівельовані, формально-граматичні інтеграційні ознаки – вид, перехідність, а також здатність до дієслівного керування та можливість сполучатися з інфінітивом [1, с. 5].

Іменники – назви опредметненої дії, процесу чи стану – в українській мові утворені за багатьма словотвірними типами за допомогою питомих слов’янських суфіксів -нн-, -тт-, -Ø-, -б-/-об-, -іт-, -н-, -неч-, -няв-, -нин-, -ок, -от-, -в-/-тв-, -ств-/-цтв-/-ництв-, -ощ-, а також суфіксів іншомовного походження, зокрема таких як -аці-, -ізаці-/-изаці-, -фікаці-, -аж, -ур-, -ад-. Усі згадані іменникові суфікси в структурі віддієслівних іменників виконують спільну функцію – транспозицію дієслівних основ в іменникові, а, протиставляючись один одному, вони відрізняються семантикою основ-мотиваторів, до яких приєднуються, значеннєвими відтінками, експресивністю та стилістичною спеціалізацією.

За структурними ознаками віддієслівні іменники утворюють багату й складну систему лексико-словотвірних типів, що формувалася протягом тривалого історичного періоду. Кожний словотвірний тип на позначення опредметненої дії характеризується певними семантичними особливостями. Саме цим і зумовлюється активність ужитку іменників кожного словотвірного типу й сфера їх стилістичного використання [1, с. 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Творення іменників зі значенням опредметненої дії, процесу чи стану здавна було об’єктом пильної уваги мовознавців. Вагомий внесок у дослідження проблеми зробили О. Безпояско, І. Вихованець, І. Ковалик, В. Олексенко, О. Пінчук, Г. Ращинська. Учені відзначають, що дослідження словотвірної структури віддієслівних іменників сучасної української літературної мови як мікросистеми взаємозалежних елементів, що склалася в процесі еволюції мови й формування її літературного різновиду, має значний теоретико-пізнавальний і практичний інтерес [2, с. 35]. У вітчизняному мовознавстві предметом розгляду стали походження, склад і продуктивність транспозиційних формантів, що беруть участь у творенні згаданих похідних, їх мотивувальна база тощо [3, с. 128; 4, с. 111–113].

Деривaційний аспект вивчення віддієслівних похідних дав підстави для вибудови концепції словотвірної категорії опредметненої дії [5, с. 143–144; 6, с. 22–28] або категорії опредметнених значень дієслівних предикатів [2, с. 207]. В. Олексенко підкреслює, що «за своєю природою та механізмом утворення словотвірна категорія опредметнених значень дієслівних предикатів належить до словотвірних категорій особливого типу» [2, с. 207].

Мета нашої розвідки полягає в тому, щоб визначити лексико-словотвірні групи віддієслівних іменників, які творяться

за допомогою суфікса **-нин(а)**, простежити їх динаміку й встановити сферу функціонування.

Виклад основного матеріалу. Суфікс **-ин(а)** сягає спільнослов'янського суфікса **-ina (>-ина)** й може ускладнюватися суфіксальними елементами основ (**-н-** та **-ан-**)**,** внаслідок чого виникає складний суфікс **-нин(а), -анин(а**) [1, с. 130].

Девербативи з формантом **-нин(а)** позначають інтенсивну мультиплікативну, часто хаотичну дію без чітко визначеного напряму.

За нашими спостереженнями, в кінці XVII – протягом XVIII ст. творення іменників за допомогою суфікса **-нин(а)** було малопродуктивним. Обстежені джерела цього періоду містять лише поодинокі деривати згаданого типу*: Замѣшанина въ Волоххахъ могла урости* (МатТим, І, с. 294); *Послѣ того великая стала мешанина на Москве* (МатТим, І, с. 427); *Хростъ, якобы ломанина якая, слышанъ былъ* (МатТим, І, с. 408).

Протягом XIX ст. кількість таких дериватів дещо збільшується, наприклад: *шуканина* (Писк, с. 42), *завертанина* (Ж, с. 233), *крутанина* (Ж, с. 384*), плутанина* (Ж, с. 790), *прятанина* (Ж, с. 786), *путанина* (Ж, с. 790), *скаженина* (Ж, с. 869), *тасканина* (Ж, с. 950).

З початку XX ст. у зв'язку зі стрімким розвитком художньої літератури такі утворення все частіше фіксуються загальномовними словниками цього періоду, наприклад: *крашанина* (УміСп, с. 380), *базгранина* (УміСп, с. 628), *дряпанина* (Гр, І, с. 450) «погане писання», *копанина* (Гр, ІІ, с. 281), *лапанина* (Гр, ІІ, с. 344), *ляпанина* (Гр, ІІ, с. 392), *морганина* (Гр, ІІ, с. 444), *мотанина* (Гр, ІІ, с. 448), *поранина* (Гр, ІІІ, с. 342), *сіпанина* (Гр, IV, с. 128), *струсанина* (Гр, IV, с. 220), *таляпанина* (Гр, IV, с. 245) «заняття із чимось рідким», *хапанина* (Гр, IV, с. 386), *тріпанина* (Гр, IV, с. 284), *закрутанина* (ЛФр, с. 77), *збиранина* (ЛФр, с. 84), *мазанина* (К, ІІ, с. 472).

Семантика девербативів із суфіксом **-нин(а)** базується на відношеннях між предикатами на позначення активної фізичної дії, які є корелятами дієслів, і супровідними предикатами кількості, що співвідносяться із суфіксом **-нин(а)** [2, с. 107]. Творяться іменники із суфіксом **-нин(а)** переважно від безпрефіксних основ перехідних і зворотних дієслів недоконаного виду.

У межах іменників розгляданої словотвірної структури виділяється кілька лексико-словотвірних типів.

Обстежені джерела XIX–XX ст. містять невелику кількість розгляданих іменників, *що є найменуваннями звукових процесів, які супроводжують дію,* наприклад: *гуканина* (Писк, с. 334), *капанина* (Ж, с. 333), *тарахканина* (Ж, с. 949), *тарахкотанина* (Ж, с. 949), *грюканина* (СУМ, ІІ, с. 183), *стуканина* (СУМ, ІІ, с. 801).

З другої половини XIX ст. пам'ятки української мови фіксують поодинокі утворення на означення *пересування, переміщення*, наприклад: *біганина* (Писк, с. 10), *блуканина* (Писк, с. 11), *шатанина* (Ж, с. 1084) «біготня», *тасканина* (К, IV, с. 248), *топтанина* (К, IV, с. 274), *тяганина* (К, IV, с. 300), *тіканина* (СУМ, Х, с. 136).

В обстежених джерелах нової української мови зафіксовано кілька утворень *на позначення процесів, пов'язаних із трудовою діяльністю людини*: *латанина* (Ж, с. 398), *оранина* (Ж, с. 574), *писанина* (Ж, с. 633), *длубанина* (Голов, с. 515) «нудна праця», *тіпанина* (Гр, IV, с. 266) «тіпання льону», *стряпанина* (К, V, с. 542).

Протягом XVIII – початку XX ст. суфікс **-нин-а** продукує кілька утворень, що є *назвами вчинків людей і стосунків між ними*, наприклад: *Въ той жебранини вложилъ тяжаръ послушенства на мене смиренного Афанасія Филиповича* (МатТим, с. 1646; МатТим, І, с. 249), *Обачивши Іаковъ ошуканину* «обман» *свою, скорбѣлъ на Лавана* (МатТим, І, с. 1656–1771; МатТим, ІІ, с. 78), *бештанина* (Ж, с. 25) «лайка, дорікання», *різанина* (УміСп, с. 312) «бійка», *гризанин*а (Гр, І, с. 326) «лайка», *хапанина* (Гр, IV, с. 386) «хабарство постійне», *чубанина* (Гр, IV, с. 474*)* «бійка», *шарпанина* (Гр, IV, с. 486) «крадіжка», *бреханина* (Яв, с. 51).

В обстежених пам'ятках нової української мови є й кілька іменників, що *вказують на внутрішній стан людини*, наприклад: *трусанина* (Гр, IV, с. 290) «сум'яття», *турбанина* (Гр, IV, с. 295) «хвилювання», *шарпанина* (Гр, IV, с. 486) «хвилювання».

Іменники із суфіксом **-нин-а** вносять у вислів певну емоційність. Віддієслівні іменники із цим суфіксом інтенсивніше відтіняють активну тривалість чинності та її повторність [8, с. 165].

Обидва компоненти зазначених девербативів – твірна основа й деривaційний афікс **-нин(а) –** можуть мати відтінок контекстної та власної експресивності. Це зумовлює функціонування таких іменників переважно в усно-розмовному мовленні й мові художніх творів, зрідка – в епістолярному й публіцистичному стилях, наприклад: *Та ось до візантійського віроломства додалася монгольська дріб'язковість і жорстокість східних деспотів, і ця страшна мішанина облудної пишноти і убогості орди* (ТисМик, с. 81); *От і розходяться вони в нелегкій плутанині думок і здогадів, не знаючи, як стрінуться завтра, як повернеться завтра їхнє життя* (Стел, ІІ, с. 113); *Світ людської слабкості виражався через створення атмосфери цілковитої плутанини* (КЮ, 18 січня 1998 р.); *Оце, скінчивши тяганину по світу за хворобою, сиджу тепер, або більше лежу, в Києві, повертаючись знов до літературної праці* (Стар, VI, листи 499); *З боку проспекту раптом починається відчайдушна автоматна стрілянин*а (Жадан, с. 98). Поодинокі утворення інколи вживаються в переносному значенні: *Але сценічне життя п'єси розпочалось лише в 1902 році після тривалої цензурної тяганини* (УМЛШ, 1991 р., т. 6, с. 39).

Віддієслівні іменники із суфіксом **-нин-** утворюють обмежений ряд слів, бо базових дієслів відповідної семантики, на основі яких вони формуються, в сучасній українській мові небагато. Деякі з них мають спільнокореневі іменники із суфіксом **-н′/j/-**, **-ен′/j**/-, **-іт** або нульовим суфіксом, з якими вони співвідносяться як семантико-стилістичні синоніми, бо відрізняються від них кількісним відтінком свого основного значення та стилістичною маркованістю, пор.: *топтанина – топтання, шуканина – шукання, стуканина – стукання – стукіт* (В. Олексенко). Наприклад: Чутно *стрілянину* з рушниць та вибухи з гармат (Є. Кротевич); *Стріляння* затихло і по інших місцях, його не було чути ніде (І. Франко); Нарешті після довгої *шукани*ни, аж у далекому кутку, під ліжком, налапала якусь залізну річ (Б. Грінченко); Коли перо нарешті знайшлося, Антон Антонович так утомився *шуканням*, що про роботу не могло бути й мови (О. Полторацький) [6, с. 170].

Висновки. Таким чином, девербативи з формантом **-нин(а)** позначають мультиплікативну, часто хаотичну дію без чітко визначеного напряму: *шуканина* (Писк, с. 42), *завертанина* (Ж, с. 233), *крутанина* (Ж, с. 384). Порівняно невелика кількість таких утворень демонструє строкатість лексичних значень. Найдавнішими за фіксацією є назви процесів, пов'язаних із трудовою діяльністю людей: *латанина* (Ж, с. 398), *оранина* (Ж, с. 574) та найменування їх вчинків, волевиявлень

(*ошуканина* – МатТим, с. 1656–1771; МатТим, ІІ, с. 78; *бештанина* – Ж, с. 25; *гризанина* – Гр, І, с. 326). З другої половини XIX ст. писемні джерела засвідчують обмежену кількість дериватів на позначення звукових процесів, що супроводжують дію: *гуканина* (Писк, с. 334), *капанина* (Ж, с. 333), *тарахканина* (Ж, с. 949). На початку XX ст. нова українська мова поповнюється девербативними утвореннями, які номінують внутрішній стан людини: *турбанина* (Гр, IV, с. 295), *шарпанина* (Гр, IV, с. 486). В усіх лексико-семантичних групах модель дієслівна основа + -нин(а) не набуває продуктивності. Причиною її низької конкурентоспроможності можна вважати насамперед обмежені функціонально-стилістичні можливості розгляданих похідних, які належать переважно до сфери розмовного мовлення.

Література:

1. Максимець О.М. Формування словотвірної структури іменників зі значенням опредметненої дії в новій українській мові (к. XVII – п. XXI ст.ст.) : автореферат дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 ; Запоріз. нац. ун-т. Запоріжжя, 2008. 20 с.
2. Олексенко В.П. Словотвірні категорії іменника : монографія. Херсон : Айлант, 2001. 240 с.
3. Бевзенко С.П. Історична морфологія української мови : Нариси із словозміни та словотвору. Ужгород : Закарпат. вид-во, 1960. 416 с.
4. Словотвір сучасної української літературної мови. Київ : Наукова думка, 1979. 405 с.
5. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. Київ : Наукова думка, 1988. 256 с.
6. Городенська К.Г. Проблема виділення словотвірних категорій (на матеріалі іменника). *Мовознавство.* 1994. № 6. С. 22–28.
7. Безпояско О.К., Городенська К.Г. Морфеміка української мови. Київ : Наукова думка, 1987. 211 с.
8. Смеречинський С.С. Віддієслівні іменники та їхні особливості в українській мові. *Нариси з української синтакси*. Мюнхен, 1900. С. 165–187.
9.

Список скорочень джерел:

Голов – Головацький Я.Ф. Словник української мови. *Науковий збірник музею української культури у Свиднику.* 1982. № 10. С. 311–612.

Гр – Словарь української мови : В 4 т. / Зібран. ред. журн. «Киев. старина». Упорядкував, з дод. власн. матеріалу, Б.Д. Грінченко. Київ, 1907–1909.

Ж – Малорусско-немецкий словарь : В 2 т. Львів, 1886. 1117 с.

Жадан – Жадан С.В. Інтернат : роман. Чернівці : МеридіанЧерновіц, 2007. 306 с.

К – Українсько-російський словник : У 6 т. / За заг. ред. І.М. Кириченка. Київ : Наукова думка, 1953–1963.

КЮ – Кур'єр Юнеско. Україномовний журнал, видається під егідою Національної комісії України у справах Юнеско. 1992–1999.

ЛФр – Лексика поетичних творів Івана Франка: Методичні вказівки з розвитку лексики / Укладачі: І.І. Ковалик, І.Й. Ощипко, Л.І. Полюга. Львів : ЛГУ, 1990. 264с.

МатТим – Тимченко Є.К. Матеріали до словника писемної та книжної української мови XV–XVIII ст. : у 2 т. / Підготували до видання В.В. Німчук та І.І. Лиса. Київ – Нью-Йорк, 2003.

Писк – Словникъ: Живоі народнеі, пісьменноі і актовоі мови русскихъ югівщанъ Російськоі і Австрійсько-Вендерськоі цесарії / Составил Фортунатъ Пискуновъ. Кіевъ, 1882. 310 с.

Стар – Старицький М.П. Твори : в 6 т. Київ : Дніпро, 1990.

Стел – Стельмах М.П. Твори : в 5 т. Київ : Держ. вид-во худ. літ., 1962.

СУМ – Словник української мови : В 11т. Київ : Наукова думка, 1970–1980.

Тис Мик – Загребельний П.А. Тисячолітній Миколай. Київ : Довіра, 1982. 634 с.

УміСп – Уманецъ М., Спилка А. Русско-украинскій словарь. Берлін, 1924. 1149 с

УМЛШ – Українська мова і література в школі. Науково-методичний журнал Міністерства освіти УРСР. 1970–1990.

Яв – Яворницький Д.І. Словник української мови. Катеринослав : Слово, 1920. Т. 1. 412с.

Maksymets O. Development of the suffixal word formation subsystem of nouns with transpositional means of objectified action (formation with suffix -нин(а))

Summary. A significant part of the vocabulary in the Ukrainian language is derivatives with the general word-forming meaning of the object action. The system of formants involved in the creation of such nouns consists of Proto-Slavic, actually Ukrainian and borrowed suffix morphemes. In the work we define lexical-word-forming groups of verb nouns, which are created with the help of the suffix **-нин(а)**, we trace their dynamics and sphere of functioning.

Deverbatives with the formant **-нин(а)** denote a multiplicative, often chaotic action without a clearly defined direction: *шуканина*, *завертанина*, *крутанина*. A relatively small number of such formations demonstrates the diversity of lexical meanings. The oldest in terms of fixation are the names of the processes associated with the work of people: *оранина*, *писанина*, *стряпанина, латанина* and the names of their actions, expressions of will: *ошуканина*, *бештанина*, *гризанина*, *хапанина*, *чубанина*.

From the second half of the XIX century the written sources indicate a limited number of derivatives to denote the sound processes that accompany the action: *шуканина*, *завертанина*, *крутанина*. At the beginning of the XX century the new Ukrainian language is replenished with deverbative formations that nominate the inner state of man: *трусанин, турбанина*. In all LSG (lexical semantic groups), the VB (verbal basis) + **-нин(а)** model does not gain performance. The reason for its low competitiveness can be considered primarily the limited functional and stylistic capabilities of the derivatives, which belong mainly to the field of spoken language.

Both components of these deverbatives – the generative basis and the derivational suffix **-нин(а)** can have a shade of contextual and intrinsic expressiveness. This determines the functioning of such nouns mainly in oral speech and the language of works of art, occasionally in epistolary and journalistic styles.

Key words: word formation, actions as a subject, noun suffix, history and development.

ЗМІСТ

МОВОЗНАВСТВО

Ahmadova M. I.
MONO AND POLY INTENSIVE FEATURES OF THE INTERROGATIVE ACT OF DIRECT SPEECH IN ENGLISH AND AZERBAIJANI **4**

Baibakova I. M., Hasko O. L.
ESP DISCOURSE FROM CONFIDENT LEARNERS' PERSPECTIVE **8**

Бахчиванжи А. В.
МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ **12**

Бехта І. А., Марчук О. В.
СТРУКТУРНО-ТИПОЛОГІЧНА ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТОПРОСТОРУ АНГЛОМОВНОГО ФЕНТЕЗІ **17**

Білоус Н. П., Новохатська Н. В.
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ XXI СТОЛІТТЯ **21**

Біляєв Д. В., Демчук А. І.
ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТОРАЛЬНОГО ДИСКУРСУ ДЖ. БАЙДЕНА **24**

Бобер Н. М.
ТЕГОВІ МОДУСИ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО БЛЕНДІНГУ ФРАЗОВО-ДІЄСЛІВНИХ ЕМОЦІЙНИХ ПОЗНАЧЕНЬ У БНК **28**

Божко Ю. О.
СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ПРИЙМЕННИКОВО-ВІДМІНКОВОЇ МОДЕЛІ В КОРПУСІ СУЧАСНОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ **32**

Борисенко Н. Д., Кодубовська О. О.
АПЕЛЯТИВИ ІЗ СЕМОЮ 'ІСТОРИЧНИЙ ТИП НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ' В ЗАХІДНОГЕРМАНСЬКИХ ТА СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВАХ: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ **35**

Буренко Т. М.
МАСКУЛІННІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ **39**

Вишнівський Р. Й., Дучимінська Г. Ю.
ДО ПИТАННЯ ПРО ТРАНСФОРМАЦІЇ БІБЛЕЇЗМІВ У МЕДІЙНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ БРИТАНСЬКОГО ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯ THE GUARDIAN) **42**

Ганжело С. М.
ПОЄДНАННЯ КІЛЬКОХ ТИПІВ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ МОДИФІКАЦІЙ У МЕЖАХ ОДНІЄЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ ОДИНИЦІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ **46**

Гасюк Н. В., Пуш О. М.
ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ СЕМАНТИЧНИХ КОМПОНЕНТІВ ЛЕКСЕМИ «ARCHITECTURE» **50**

Григорян Н. Р., Дьоміна Н. Ю.
ПРОСОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКОНУВАННЯ В АНГЛОМОВНІЙ СУДОВІЙ ПРОМОВІ **54**

Гринюк О. С., Охріменко О. А.
РЕАЛІЗАЦІЯ ІНТЕНЦІЇ КОЛЕГІАЛЬНОГО АВТОРА В ТЕКСТАХ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНА **58**

Дегтярьова К. О., Карась А. В., Живолуп В. І., Кібенко Л. М.
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ДЕБАТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ЯК ОДНОГО ІЗ ЗАСОБІВ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ **64**

Дзюбіна О. І.
УТВОРЕННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛОМОВНОМУ СЕГМЕНТІ ІНДУСТРІЇ МОДИ ТА КРАСИ **68**

Ємець Н. О.
АМЕРИКАНСЬКА ЖІНОЧА ПОЕЗІЯ КОЛОНІАЛЬНОЇ ДОБИ У РАКУРСІ ЕГОЦЕНТРИЧНОСТІ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ **72**

Zhyhadlo O. Yu.
FORENSIC LINGUISTICS: HISTORY, MAIN TASKS AND PROSPECTS **76**

Журенко Я. В.
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ: ЦІННІСНІ АСПЕКТИ **80**

Зайцева В. В., Яремчук Н. С.
УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ДЖЕРЕЛО МОРАЛЬНИХ ЗАСАД ХРИСТИЯНСТВА **83**

Зевако В. І.
АСИМІЛЯТИВНІ ЗМІНИ ЯК ФОНЕТИЧНА ОЗНАКА СХІДНОПОЛІСЬКИХ ГОВІРОК **87**

Зімонова О. В., Адамович А. Є.
ВПЛИВ МІСЦЕВИХ ГОВОРІВ НА КУЛЬТУРУ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА **91**

Ігошев К. М.
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ **95**

Ісаєва О. С.
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ **100**

Каракевич Р. О.
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ-ФІТОНІМІВ У ПОРІВНЯЛЬНОМУ АСПЕКТІ **104**

Кірковська І. С.
КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗАСОБІВ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ФУТУРАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ **108**

Козак С. В.
ФРЕЙМОВА МОДЕЛЬ АНГЛОМОВНОГО ПРЕС-РЕЛІЗУ ПОДІЇ **112**

Kozlova V. V., Bagatska O. V.
VERBAL MANIFESTATION OF MOTHER DISCOURSE PERSONALITY IN THE ENGLISH PARENTAL DISCOURSE **116**

Корж-Ікаєва Т. Г.
ПРАВОВИЙ ТЕКСТ У КОНТЕКСТІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО АНАЛІЗУ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ) **121**

Кочукова Н. І.
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСФОРМОВАНИХ СТІЙКИХ СПОЛУЧЕНЬ СЛІВ У РОЛІ ЗАГОЛОВКІВ УКРАЇНСЬКИХ МЕДІАТЕКСТІВ **126**

Крайняк О. М.
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ «ЗНАТИ» В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ **130**

Круть О. В.
ОЗНАКОВА ЗОНА В ОНОМАСІОЛОГІЧНІЙ СТРУКТУРІ ІМЕННИКА НА ПОЗНАЧЕННЯ АГРЕСІЇ **134**

Кульчицька О. О., Бойчук М. В., Ерліхман А. М.
СУЧАСНИЙ ПІДРУЧНИК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: МУЛЬТИМОДАЛЬНИЙ ВИМІР **138**

Лаврухіна В. Л.
ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ **142**

Лазебна Н. В.
ЛІНГВО-КОГНІТИВНІ МЕХАНІЗМИ УТВОРЕННЯ КОНСТИТУЕНТІВ АНГЛОМОВНОГО ДИГІТАЛЬНОГО ДИСКУРСУ **147**

Левченко Т. М.
НОВІ ВИЯВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗНЕВАЖЛИВОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ **150**

Литвинко О. А.
ПРОБЛЕМА СИНОНІМІЇ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНІЙ ПІДСИСТЕМІ НАСОСОБУДУВАННЯ.....**154**

Личук С. В.
КОНЦЕПЦІЯ ТА СТРУКТУРА «СЛОВНИКА НАРОДНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ».....**158**

Лозовська К. О.
МОВЛЕННЄВИЙ ПОРТРЕТ ЖІНКИ XIX СТ. (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Л.М. ОЛКОТТ «МАЛЕНЬКІ ЖІНКИ»).....**162**

Loskutova N. M.
POLYSEMY IN CINEMATOGRAPHIC TERM SYSTEM OF THE UKRAINIAN LANGUAGE.....**166**

Мазур С. М., Соловей Н. В., Андрійчук Т. В.
СУГЕСТИВНІСТЬ ТЕКСТУ «ОФУДЕСАКІ»: УМИСНІСТЬ ЧИ ВИПАДКОВІСТЬ?.....**171**

Максимець О. М.
РОЗВИТОК СУФІКСАЛЬНОЇ СЛОВОТВІРНОЇ ПІДСИСТЕМИ ІМЕННИКІВ ІЗ ТРАНСПОЗИЦІЙНИМ ЗНАЧЕННЯМ ОПРЕДМЕТНЕНОЇ ДІЇ (УТВОРЕННЯ ІЗ СУФІКСОМ -НИН(А)).....**178**

Мамай Ю. Ю.
КРОСДИСЦИПЛІНАРНИЙ АНАЛІЗ ВАРІАНТІВ ВИЗНАЧЕНЬ КОНЦЕПТУ TRAUMA.....**181**

Матковська М. В.
КОНЦЕПТУАЛЬНА СЕМАНТИКА ЧОЛОВІЧОГО КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Д. ДЖОЙСА «ПОРТРЕТ МИТЦЯ ЗАМОЛОДУ»).....**187**

Межуєва І. Ю.
КОМУНІКАТИВНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У НЕМОВНИХ ЗВО.....**191**

Мельник Н. І.
РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ЕТНІЧНІСТЬ» У БРИТАНСЬКІЙ ТЛУМАЧНІЙ ЛЕКСИКОГРАФІЇ СЕРЕДИНИ XX СТОЛІТТЯ.....**195**

Мельник І. В.
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КООПЕРАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ПРОВОКАЦІЙНОГО МОВЛЕННЯ В ІНСТИТУЦІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....**201**